פיזיקה מעבדה רפואית א מספר קורס 5009803

פרק 22 - חוק פארדיי

תוכן העניינים

1. הרצאות ותרגילים 1

הרצאות ותרגילים:

רקע:

כא"מ הנוצר במוט הנע בשדה מגנטי:

$$\varepsilon = BLv\sin\alpha$$

כאשר v היא מהירות המוט, L האורך שלו ו- α היא הזווית בין המהירות לשדה.

כיוון הכא"מ הוא בכיוון של הכוח המגנטי הפועל על מטען חיובי בתוך המוט.

חוק פארדיי:

$$\varepsilon = -\frac{d\phi_B}{dt}$$

$$\phi_B = \Sigma B_\perp \cdot \Delta S = B_\perp \cdot S$$

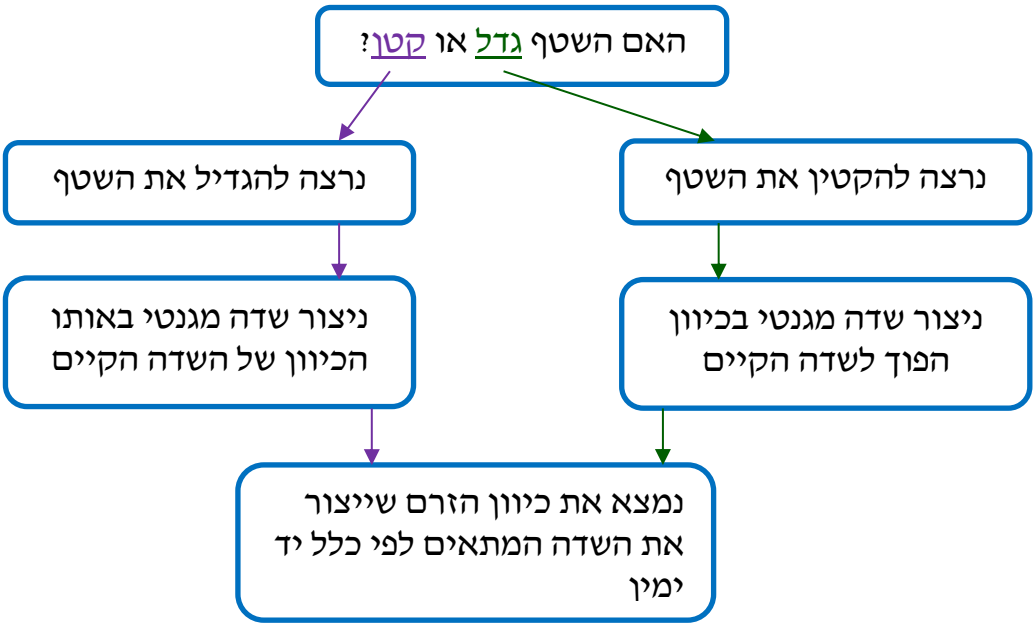
השוויון השני נכון אם $B_\perp$ אחיד בכל השטח

הכאמ מתנהג כמו מקור מתח במעגל.

בד"כ נמצא באמצעות החוק רק את גודל הכאמ ואת הכיוון נמצא לפי חוק לנץ.

חוק לנץ:

הזרם נוצר בניגוד לשינוי בשטף.

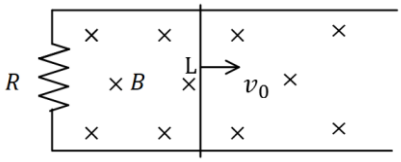
הספק של כוח הפועל על גוף בתנועה:

$$P = F \cdot v \cdot cos\alpha$$

כאשר v היא מהירות הגוף ו-α הזווית בין הכוח למהירות.

שאלות:

1) מוט נע על מסילה

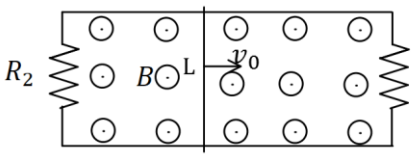
מוט מוליך נע על מסילה העשויה ממוליכים גם כן.
בקצה המסילה ישנו נגד R. מהירות המוט היא v_0
ואורכו L. במרחב ישנו שדה מגנטי אחיד לתוך הדף B.

א. מהו הכא"מ במוט?
ב. מהו הזרם בנגד גודל וכיוון?
ג. מהו הכוח המגנטי הפועל על המוט?
ד. מהו הכוח החיצוני הדרוש על מנת להזיז את המוט במהירות קבועה?

2) המסילה מחוברת משני הצדדים

מוט מוליך נע על מסילה, העשויה ממוליכים גם כן.
בשני קצוות המסילה ישנם נגדים: $R_1 = 2\Omega$, $R_2 = 3\Omega$.

מהירות המוט היא: $v_0 = 5\frac{m}{sec}$ ואורכו: $L = 20cm$.

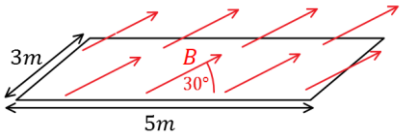

במרחב ישנו שדה מגנטי אחיד החוצה מהדף $B = 1T$.

א. מהו הכא"מ במוט?
ב. מהו הזרם בכל נגד ובמוט (גודל וכיוון)?
ג. מהו הכוח החיצוני הדרוש על מנת להזיז את המוט במהירות קבועה?

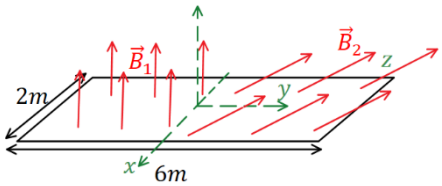
3) חישוב שטח אחיד

באיור הבא נתון כי השדה המגנטי על המשטח זהה בכל נקודה (שדה אחיד).
גודלו הוא $B = 2T$ והזווית בינו למשטח היא $30°$.
אורך המשטח הוא 5m ורוחבו הוא 3m.
מצא מהו השטף דרך המשטח.

4) חישוב שטף מפוצל

באיור הבא נתון משטח המונח על מישור xy.
אורך המשטח הוא 6m ורוחבו הוא 2m.
השדה המגנטי בחציו השמאלי של המשטח

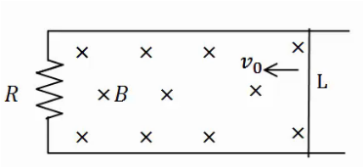
הוא: $\vec{B}_1 = 2T\hat{z}$, שדה אחיד.

בחציו הימני של המשטח השדה הוא: $\vec{B}_2 = 7T\hat{y} + 3T\hat{z}$.

מצא מהו השטף דרך המשטח.

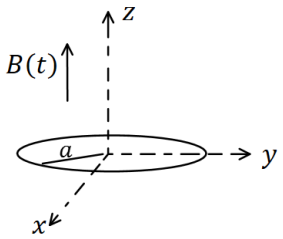
5) עוד מוט ומסילה

מוט מוליך נע על מסילה העשויה ממוליכים גם כן. בקצה המסילה ישנו נגד R, מהירות המוט היא v_0 ואורכו L. במרחב ישנו שדה מגנטי אחיד לתוך הדף B.

א. מהו הכא"מ במעגל לפי חוק פארדיי (גודל וכיוון)?
ב. מהו הזרם בנגד גודל וכיוון?
ג. חשב את הכא"מ לפי הנוסחה של כא"מ במוט ומצא את כיוון הזרם. הראה שהתוצאה זהה.

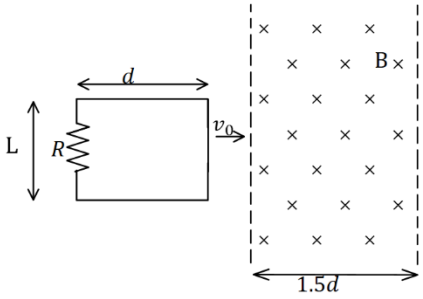
6) טבעת ושדה משתנה בזמן

טבעת עשויה מחומר מוליך מונחת על מישור xy.
רדיוס הטבעת הוא a והתנגדותה הכוללת R.
בכל המרחב קיים שדה מגנטי אחיד בכיוון z,
המשתנה בזמן לפי הנוסחה $B(t) = \alpha t$ כאשר α קבועה.

א. מצא את הכא"מ בטבעת.
ב. מהו הזרם בטבעת גודל וכיוון.

7) מסגרת נכנסת לשדה

מסגרת מלבנית בעלת אורך d ורוחב L, נעה במהירות קבועה v_0, לכיוון אזור בו שורר שדה מגנטי אחיד B. אורך האזור הוא 1.5d ורוחבו ארוך מאוד.
למסגרת התנגדות כוללת R.
הנח כי ב-$t = 0$ הצלע הימנית של המסגרת נכנסת לאזור עם השדה.

א. מצא את הכא"מ במסגרת (כתלות בזמן).
ב. מצא את הזרם במסגרת, גודל וכיוון(כתלות בזמן).
ג. מצא את הכוח הדרוש להפעיל על המסגרת, על מנת שתנוע במהירות קבועה.
ד. מהו ההספק של הכוח ומהו ההספק שהופך לחום בנגד?

תשובות סופיות:

1) א. $\varepsilon = BLv_0$ ב. נגד כיוון השעון, $I = \frac{BLv_0}{R}$. ג. $F = \frac{B^2L^2v_0}{R}$

ד. $F = \frac{B^2L^2v_0}{R}$

2) א. $\varepsilon = 1V$ ב. $I_1 = 0.5A$, $I_2 = \frac{1}{3}A$, $I_3 = \frac{5}{6}A$ ג. $F = \frac{1}{6}N$

3) $\phi_B = 15\,T\cdot m^2$

4) $\phi_B = 30\,T\cdot m^2$

5) א. עם כיוון השעון, $|\varepsilon| = |BLv_0|$ ב. $I = \frac{BLv_0}{R}$ ג. $\varepsilon = BLv_0$

6) א. $|\varepsilon| = \alpha\pi a^2$ ב. $I = \frac{\alpha\pi a^2}{R}$

7) א.
$$\varepsilon = \begin{cases} -BLv_0 & x < d \\ 0 & d < x < 1.5d \\ BLv_0 & 1.5d < x < 2.5d \end{cases}$$

ב.
$$I = \begin{cases} \frac{BLv_0}{R} \ anticlockwise & x < d \\ 0 & d < x < 1.5d \\ \frac{BLv_0}{R} \ clockwise & 1.5d < x < 2.5d \end{cases}$$

ג.
$$\vec{F} = \begin{cases} \frac{B^2L^2v_0}{R}\hat{x} & x < d \\ 0 & d < x < 1.5d \\ \frac{B^2L^2v_0}{R}\hat{x} & 1.5d < x < 2.5d \end{cases}$$

ד.
$$P = I^2R = \begin{cases} \frac{B^2L^2v_0}{R} \\ \frac{B^2L^2v_0}{R} \end{cases}$$